

dat men hun droog voor de voeten werpt, dat zij over *Japan* oorlog willen brengen, alleen om uitwegen te vinden voor katoenen stoffen uit *Lowell*, varkensvleesch uit *Cincinnati*, welligt ook voor hammen en notenmuscaat uit *Hickory*. Die veronderstelling wordt zeer waarschijnlijk, als men bedenkt, dat de Amerikanen reeds vroeger, gelijk de Engelschen en Russen, vruchteloos pogingen hebben aangewend „om *Japan* te openen.”

In *Engeland* wordt deze uitrusting dan ook met gunstig oog beschouwd, als ten behoeve der algemeene beschaving ondernomen. In *Duitschland* daarentegen heeft men zich tegen de onderneming, van het standpunt der zedelijkheid en der menschelijkheid, aangekant. De Japanners, zegt men bij ons, hebben volkomen regt, zich tegen vreemde volkeren af te sluiten. De Amerikanen hebben geen regt, de Japanners met geweld te dwingen, hunne havens voor andere natiën te openen. Hunne onderneming is onregtvaardig, ja verfoeijelijk.

Deze betoogwijs veronderstelt, zoo als men ziet, dat de Amerikanen geene oorzaken tot bezwaren hebben, hetgeen toch naauwelijks geloofwaardig kan worden. (1) Wij willen het intusschen aannemen. Wij willen ook aannemen, dat de Japanners een regt hebben, zich van heel de wereld af te zonderen. Zoo is het dan nog altoos de vraag, of zij verstandig handelen van dat regt gebruik te maken, hetgeen overigens niet zoo geheel onbetwistbaar is. (2) Als iemand een stuk lands in eigendom bezit, zoo

(1) Het is noodig, die oorzaken stipt op te geven, wil men een oordeel vellen.

(2) De Nederlanders zijn er waarlijk geen onbepaalde voorstanders van, blijkens den geest van het bekende schrijven van wijlen Z. M. Willem II; doch het is niet minder waar, dat alle schrijvers, althans wege, daarin overeenstemmen, dat onder dat stelsel *Japan* ruim twee eeuwen lang eene elders ongekende rust heeft genoten. Brengen de landswetten nu zulk eene afsluiting mede, waar is het regt van andere volken dit te beletten? Zijn de Japanners zeeschuimers, vallen zij de vaart van andere volken somtijds aan? Geenszins. Behandelen zij de schipbreukelingen slecht? Sommige Amerikaansche en Engelsche schrijvers beweren het; doch voorbeelden zijn er, en die ik ook gezien heb, die van de menschielovende behandeling van deze ongelukkigen getuigen, eene behandeling waarvan men schaars in eenig Europeesch land voorbeelden aantreft.

herstel voor verledene grieven van *Japan* te vragen, en er op aan te houden, dat in 't vervolg de zeelieden van de beschaafde wereld, als zij door de bezoeking Gods op de Japansche kusten worden geslagen, of wanneer zij door de stormen gedwongen worden eene toevlucht in de havens aldaar te zoeken, althans met menschelijkheid behandeld worden, zoo al niet met die herbergzaamheid, welke 't hun regt is, onder soortgelijke omstandigheden, te vragen. (1)

(1) Zie mijne aantekeningen hier-voren. Ik geloof niet, dat de eischen van den commodore *Perry* zullen worden toegestaan, om alle natiën der wereld het regt te geven, de havens van *Japan* bij zwaar weder te be-loopen. Ik geloof dat niet, omdat de Nederlanders, die dan toch zoo veel tijds in *Japan* gezeten zijn, dat regt niet hebben kunnen verwerven. Ik geloof dat vooral niet, omdat dan den Spanjaarden en Portugezen hetzelfde regt zou moeten worden toegekend. En hierin ligt het groote struikelblok. Daartegen komt de oude volksaap op; de geheele geschiedenis van *Japan* kant zich daartegen. En zoo men 't niet in het minnelijk klaar krijgt, wat dan? Zal men geweld plegen? Dat zal verschrikkelijk bloedvergieten kosten, en zou *naderhand*, bij wijze van wêrwrak, verhaald worden op de ongelukkige schipbreukelingen, die dan op de kusten van *Japan* zouden geworpen worden. Ik ben het nopens een en ander geheel eens met den schrijver van het artikel *Japan*, in 't *Handelsblad* van den 8 Maart 1852, hierachter mede opgenomen, en met den heer de *Jancigny*, wiens oordeel daarna wordt medegedeeld.

En gesteld, men kreeg voor het oogenblik wat men wenschte, bepaaldelijk dan nog voor zich, want algemeen zal het toch niet zijn, zoo als *Nederland* verlangd heeft, dan nog zal de vrije toegang niet plaats grijpen naar de binnenlanden, en speciaal naar *Jedo* en *Miaco*, waar het voornamelijk om te doen is, vooreerst niet, en misschien nimmer, zoo lang het tegenwoordig regering- en religie-stelsel zal bestaan.

Men vergeete niet het tafereel, dat de heer von *Siebold* in zijne inleiding tot zijn *Nippon* (aflev. in het Hollandsch) van *Japan* ophangt: „Ziedaar een gelukkig land, over hetwelk de weldadige morgenzon van eenen honderdjarigen vrede toeft, — een volk, beschermd door eene rij van beheerschers, vergoed wegens hunne deugden, — een staat, beschut door een vorstenstam, met magt en voorzigtigheid gewapend, bewaard voor onrijpe nieuwigheden, — door welstand en tevredenheid gelukkige burgers, wier oude zeden en gebruiken, tot wet en leefregel geworden, met onvervalschte nationaliteit zich ieder jaar vernieuwen! — En hoe zal men het regt aan waar of vermeend handelsbelang van anderen toekennen, om daarin verandering te brengen?”

Evenzeer zegt de hoogl. *Lauts*, in zijn *Japan*, in 1847 uitgegeven:

„Met dat doel is commodore *Perry* verkozen als bevelhebber over eene expeditie, welke noodwendig groot beleid en beraadheid, te gader met kloeke vastheid en volharding zal vereischen. Van die hoedanigheden heeft *Perry* menigwerf op uitstekende wijs blijk gegeven; en daaraan is het dan ook toe te schrijven, zoo men beweert, dat zijne bestemming naar de *Middellandsche zee* veranderd is, dat hij 't aangenaamste en aanlokkelijkste bevel bij de zeemagt heeft moeten verwisselen, om dat op zich te nemen over eene expeditie, die verre van aanneemelijk zou zijn, ware het niet, om het heil, dat zij voor het menschdom belooft, en om de zekere beveiliging van den Amerikaanschen handel in het Oosten, die de zegerijke uitkomst daarvan waarborgt. Het smaldeel zal bestaan uit de stoomschepen *Susquehannah*, *Mississippi* en *Princeton*, waarvan het eerste het vlagschip zal zijn; voorts een fregat, een oorlogsloep en een transportvaartuig; en wij vermeenen, naar hetgeen wij gehoord hebben, dat er ligt veldgeschut meëgenomen zal worden, benevens al zoodanige wapens, als noodig kunnen zijn om onderwerping af te dwingen aan zoodanige eischen, als hij doen mogt om herstel over verledene grieven te erlangen, (1) en tot het terugleveren van eenige Amerikaansche matrozen, die thans gevangen gehouden en, zoo als men beweert, in kooijen het land doorgevoerd worden.

„Wij verheugen ons opregtelijk, dat het bewind deze hoogst-gewigtige onderneming heeft op touw gezet en de gelegenheid heeft om die ten uitvoer te brengen; en dat wel met geene andere verhooging van onkosten, dan die van steenkolen voor de stoomschepen, die naar die vergelegen streken gezonden worden. Dat het dus een gedeelte onzer zeemagt uit andere gewesten kan afzenden, is het gevolg van de wijsheid, waarmee het de buiten-

„Die natie, dapper, eierzuchtig, hoogst kittelloorig op het punt van eer, verre gevorderd in een menigte kunsten, en steeds dorstende naar wetenschappelijke kennis, heeft zich aan de afsluiting, door zijne vorsten geboden, en met ijzeren wil volgehouden, onderworpen, en gevoelt zich daarin gelukkig; welk verschijnsel!

(1) Zie het deswege reeds vroeger gezegde.

landsche betrekkingen geleid en die vrijgehouden heeft van „knellende verbonden.”

Wij verheugen ons tevens, dat, hetgeen op het punt is van te worden volvoerd, geschieden zal zoo zeer ten bate van geheel de beschaafde wereld, als van de Amerikaansche Staten. Zoo wij wel onderrigt zijn, zal commodore *Perry* niet slechts vergoeding vragen voor hetgeen vroeger tegen ons misdreven is, benevens het ontslag van alle Amerikaansche gevangenen, doch hij zal ook aandringen op de invrijheidstelling van allen, die gevangen gehouden worden, louter omdat zij in de handen der Voorzienigheid op deze kusten zijn geslagen, tot wat landaard zij ook behooren. En hij zal ook aanhouden daarop, dat in het vervolg alle natiën der wereld het regt zullen hebben de havens van *Japan* bij zwaar weder te belooopen en zich aldaar te herstellen; voorts dat zij aldaar gastvrij zullen bejegend worden en in hunne behoeften voorzien, zoodanig als noodig mogt zijn, in plaats dat thans ieder, die de ongelukkige schepelingen durft helpen, met den dood gestraft wordt.

„Wat den handel betreft, indien iets deswege kan tot stand komen, zal het natuurlijk gevolg van minnelijke pogingen zijn; en hij zal alleen voor de Vereenigde Staten onderhandelen. Maar hij zal er op aanhouden, dat alle landaard en volken het regt zullen hebben, in geval van nood, van de Japansche havens gebruik te maken en door de regering beschermd te worden. Wij veronderstellen niet, dat hij met geweld pogen zal op eenige hunner politie-verordeningen inbreuk te maken, of het regt te eischen, om manschap aan land te zetten, indien in de behoeften des handels met der daad zonder zoodanige landing kan voorzien worden. Maar heeft de beschaafde wereld eenmaal toegang tot de havens van *Japan* verkregen, dan zal dat uitgestrekte rijk niet langer een onbekend land blijven. Zulk een toegang moet tot handel leiden; en de handel is het groote middel tot beschaving van het menschdom. Jaren mogen er verlopen eer wij nog tot *Jedo*, de hoofdstad des rijks, vrijen toegang verkrijgen; maar lang zal het toch niet duren, eer eenige kloeke Yankee ons inlicht of die stad twee millioen of maar vijf honderd duizend zielen telt. (1)

(1) Te regt schertst het *Keulse Dagblad* (zie het vertoog hier-achter)

Dan zullen wij spoedig leeren, of het staande leger des keizers bestaat uit 525,000 man, waarvan 60,000 ruiters, of uit omstreeks een millioen krijgers, waarvan 100,000 ruiters. Wat wij weten, is, dat in *Japan* eene ontzagelijke hoeveelheid tarwe, rogge enz. wast, welke, met zijde, goud, zilver en koper naar de kusten van *China* worden gezonden, en dat de inkomsten des rijks op wel 140 millioenen dollars worden begroot. Wij weten, dat elke stad en haven, gelijk de geheele kust, zwaar versterkt is, en dat, indien een onzer walvischvaarders door de straat van *Sangar* stevenende, binnen de twee mijlen afstands aan elke zijde, de kust nadert, hij zeker is dat er eene batterij op hem geopend wordt, en dat, indien hij verongelukt, zijn scheepsvolk gevangen genomen wordt en nooit verlof krijgt om naar zijn land en haardsteê terug te keeren (1). Wij weten, dat die stand van zaken niet zal noch mag blijven aanhouden, onder den tegenwoordigen whig-president, met *Daniël Webster* aan 't hoofd der buitenlandsche zaken en met *W. H. Graham* aan de spits der zee-magt; en wij hopen en vertrouwen, dat de dag ophanden is, waarop wij, onder een verstandig beschermend stelsel, ontzettende hoeveelheden katoenen goederen, ijzer enz. naar *Japan* zullen zenden, en daarentegen goud, zilver, kamfer enz. terug zullen ontvangen; terzelfder tijd dat de handel der wereld in *Japan's* talrijke havens heul en hoede zal vinden, in plaats van barbaarsche bejegening, van de zijde van een der volrijkste staten des aardbodems." (1)

eenigzins met die nieuwsgierigheid, welke niet kan wachten dat *Carl Ritter* of andere beroemde geographen hunne werken hebben voltooid. Maar zijn dan alle statistieke bijzonderheden wegens geheel bekende landen zoo zeker of algemeen?

De hoegrootheid van *Jedo* wordt slechts gegist, evenzoo der staande armee; terwijl, buiten de dienstdoende troepen, ieder keizerlijk ambtenaar, in geval van oorlog, soldaat is, en ook tot dat einde aanhoudend wordt geoefend. Dit zal altoos eenige onzekerheid in het getal krijgslieden voortbrengen.

(1) Wij willen het wenschen voor den algemeenen handel; doch merken op, dat tarwe en rogge in *Japan* voor de consumtie en geëxportszins voor den uitvoer bestemd is; eene geringe hoeveelheid tarwe gaat,

HET VERRE BUITENLAND.

(Vertoog uit het *Dagblad van Keulen*, van 23 April 1852.)

De tijd, waarin wij leven, doet zich boven dien van vroeger in niets zoo zeer kennen, dan door de gemakkelijke wijs, waarop thans de grootste afstanden afgelegd worden. De aanrakingen van vriend- en vijandschap der Europeesche volken met de verstgelegen gewesten van het buitenland hebben zich honderdvoudig vermenigvuldigd, en ook die landen, die zich op het zorgvuldigste tegen al wat vreemd is, afsloten, worden thans in het algemeen verkeer der wereld meêverbonden. Zelfs de muur, welke *China* van het overige der wereld afscheidde, is overklommen; toen de Chinezen, tien jaren geleden, door de Engelschen overwonnen en tot het smeeken om den vrede genoodzaakt waren, moesten zij vijf havens niet alleen voor Britsche schepen, maar voor de vaartuigen van alle volken openen. En het is al zeer opmerkelijk, dat het de stoomkracht was, welke het mogelijk maakte een oorlog in zoo verward gewest, tegen een rijk van drie honderd millioen inwoners, met betrekkelijk geringe kosten, te voeren, en dat de overwinning daarvan het loon was. De Engelsche stoombooten zeilden toch de stroomen en kanalen van 't Hemelsche rijk op en sneden aan *Pekin* en de noorderhelft des rijks die toevoeren uit het zuiden af, zonder welke het niet leven kan.

Op het tegenwoordig oogenblik staat *Japan* op het punt, op soortgelijke wijs, door stoomschepen en *Paixhan's*-kanonnen, in den kring der beschaafde volkeren te worden ingeleid. (1) Dat

door gebrek aan retour, naar *Jawa* en wellicht ook somwijlen naar *China*. Goud en zilver mogen niet uitgevoerd worden, op straffe des doods.

De inkomsten des lands zijn op 140 millioen dollars begroot? Boven klaagt men over gemis aan zekere statistieken, hoe komt men dan aan dit cijfer?

(1) Om *Japan* door stoomschepen en *Paixhan's*-kanonnen in den kring der beschaafde volkeren in te leiden, zal moeilijk gaan, en bloed kosten. De Japanners zijn geene Chinezen; zij bezitten moed, eergevoel en ondergeschiktheid. — Zie overigens wat de heer *de Jancigny* zegt, hier-achter.

merkwaardig eilandgebied heeft zich tot dus verre nog scherper dan *China* van de overige wereld afgezonderd. Alleen den Nederlanders is het vergund, de haven van *Nagasaki*, op *Kioekioe*, te bezoeken, en ook nog maar met een paar schepen 's jaars en met de lastigste beperkingen. (1)

Een kunstmatig eiland is voor het eiland opgeworpen, waarin de vreemdelingen, „die geen Christenen, maar Hollanders zijn,” als verpest worden bewaakt. (2) Nog vernederender worden de Chinezen behandeld, die men eveneens toelaat met eenige jonken te landen. Anders heeft ieder vreemdeling, die op den bodem van een Japansch eiland wordt aangetroffen, naar 's lands wet, het leven verbeurd. (3)

Men kan niet zeggen, dat de Japanners zonder grond zulke harde maatregelen tegen de vreemdelingen hebben genomen. (4) Toen de Europeërs in de zestiende eeuw in die wateren verschenen, vonden zij in *Japan* een gunstig onthaal. De Portugezen, die het eerst kwamen, breidden zich in het land uit, en hunne geestelijken predikten zonder eenigen hinder het Christendom. Toen de Japanners echter ontdekten, dat de Europeërs hier, gelijk toen allerwege, naar de heerschappij stonden en hunne eilanden

(1) Maar één Nederlandsch schip.

(2) De Hollanders worden niet als verpest bewaakt.

Men bewaakt ons slechts, om niet met al hetgeen *Japan* inwendig betreft, bekend te worden, en ter voorkoming dat wij de Japansche wetten overtreden en er sluikhandel gedreven worde.

(3) Ik betwijfel ten hoogste of er in *Japan* eene wet bestaat, dat ieder vreemdeling, die op den bodem van een Japansch eiland wordt aangetroffen, het leven zoude verbeurd hebben. Het tegendeel is mij althans in de jongste vijf jaren gebleken.

(4) Dit is juist aangemerkt. De Christenen worden niet om hun geloof geweerd, maar het uitsluitingsstelsel is te wijten aan de wijze, waarop de Portugezen en Spanjaarden benevens eenige zendelingen, den geest van *Xaverius* miskennende, zich in de staathuishoudelijke zaken mengden: dat bracht ongelukkige vervolgingen te weeg; dat deed de Europeërs, met uitzondering van de Nederlanders, als oproerigen tegen 's lands wet beschouwen; dat is de oorzaak dat de Japanners sedert meer dan twee eeuwen hunne kusten, droogten en klippen langs deze, afgesloten houden voor den buitenlander. Zie hierover, o. a., *Kämpfer*, dien men zeker niet als partijdig, ten voordeele der Nederlanders, kan beschouwen.

gelijk de anderen [in Indië] den koning van *Portugal* onderdanig wilden maken, toen vervolgden zij de Christenen, maar niet ter zake van hun geloof, doch als oproerigen delgden zij hen in vreeselijk bloedige oorlogen geheel uit en houden thans reeds gedurende twee eeuwen hunne kusten tegen de gevaarlijke vreemdelingen geheel versperd. Zelfs de schipbreukelingen worden als lieden beschouwd, die op 's lands wetten inbreuk maken. Daardoor worden vooral Amerikanen getroffen, die in die wateren ter walvischvangst uit zijn. Verscheiden honderde Amerikaansche walvischvaarders zeilen jaarlijks door de straat van *Sangar*, tusschen *Nippon* en *Jeso*, en daar de zee in de Japansche oorden zeer woelig en de lucht nevelachtig is, zoodat dit vaarwater tot de gevaarlijkste behoort, zoo gebeurt het niet zelden, dat aldaar schepen verongelukken. De arme verongelukte matrozen, zoo beklagen zich de Amerikanen, worden gevangen genomen en gruwzaam behandeld, in kooijen gesloten en vermoord.

Deze mishandelingen zijn de oorzaken, althans de voorwendselen, waarom de regering van de Vereenigde Staten van *Amerika* eene vloot tegen *Japan* uitrust. Zij bestaat uit twee der allergrootste hunner stoomschepen, de *Mississippi* en de *Susquehannah* een kleiner stoomvaartuig, drie korvetten en twee andere zeilschepen. Dit is het talrijkste eskader, dat de Amerikanen tot dusverre nog in de *Stille Zuidzee* gezonden hebben, en het is onder het opperbevel van hunnen besten zee-overste, den commodore *Perry*, gesteld. Zij geven zelve toe, dat deze zee-tocht ook nog met andere bedoelingen geschiedt; hij is, zoo als zij zeggen, tot eene hydrographische opneming van de Indische, Chinesche en Japansche kusten bestemd. Wat de wetenschappelijke ijver al niet doet! Het duurt den Amerikanen te lang, dat *Karl Ritter* met de beschrijving van *Azië* gereed komt; daarom zenden zij, om zijne studiën te bevorderen, eene vloot naar *Japan*! Maar door ijver voor de wetenschappen hebben de Amerikanen zich tot dusverre zoo weinig doen kennen, (1)

(1) Dit is wat te veel gezegd; men ziet dat hier het ruilstelsel van den heer *de Vattermare* hoogst noodig is, om den volken van de oude- en nieuwe wereld wat beter elkanders schatten van wetenschap te doen kennen. Er is nog veel in dat opzigt te doen, alvorens men aan het verre Oosten denke!

dat men hun droog voor de voeten werpt, dat zij over *Japan* oorlog willen brengen, alleen om uitwegen te vinden voor katoenen stoffen uit *Lowell*, varkensvleesch uit *Cincinnati*, welligt ook voor hammen en notenmuscaat uit *Hickory*. Die veronderstelling wordt zeer waarschijnlijk, als men bedenkt, dat de Amerikanen reeds vroeger, gelijk de Engelschen en Russen, vruchteloos pogingen hebben aangewend „om *Japan* te openen.”

In *Engeland* wordt deze uitrusting dan ook met gunstig oog beschouwd, als ten behoeve der algemeene beschaving ondernomen. In *Duitschland* daarentegen heeft men zich tegen de onderneming, van het standpunt der zedelijkheid en der menschelijkheid, aangekant. De Japanners, zegt men bij ons, hebben volkomen regt, zich tegen vreemde volkeren af te sluiten. De Amerikanen hebben geen regt, de Japanners met geweld te dwingen, hunne havens voor andere natiën te openen. Hunne onderneming is onregtvaardig, ja verfoeijelijk.

Deze betoogwijs veronderstelt, zoo als men ziet, dat de Amerikanen geene oorzaken tot bezwaren hebben, hetgeen toch naauwelijks geloofwaardig kan worden. (1) Wij willen het intusschen aannemen. Wij willen ook aannemen, dat de Japanners een regt hebben, zich van heel de wereld af te zonderen. Zoo is het dan nog altoos de vraag, of zij verstandig handelen van dat regt gebruik te maken, hetgeen overigens niet zoo geheel onbetwistbaar is. (2) Als iemand een stuk lands in eigendom bezit, zoo

(1) Het is noodig, die oorzaken stipt op te geven, wil men een oordeel vellen.

(2) De Nederlanders zijn er waarlijk geen onbepaalde voorstanders van, blijkens den geest van het bekende schrijven van wijlen Z. M. Willem II; doch het is niet minder waar, dat alle schrijvers, althans wege, daarin overeenstemmen, dat onder dat stelsel *Japan* ruim twee eeuwen lang eene elders ongekende rust heeft genoten. Brengen de landswetten nu zulk eene afsluiting med, waar is het regt van andere volken dit te beletten? Zijn de Japanners zeeschuimers, vallen zij de vaart van andere volken somtijds aan? Geenszins. Behandelen zij de schipbreukelingen slecht? Sommige Amerikaansche en Engelsche schrijvers beweren het; doch voorbeelden zijn er, en die ik ook gezien heb, die van de menschlievende behandeling van deze ongelukkigen getuigen, eene behandeling waarvan men schaars in eenig Europeesch land voorbeelden aantreft.

heeft hij daarom het regt nog niet, den weg en het verkeer daarover te versperren, of, zonder veel pligtplegingen, den aanleg van nieuwe wegen daarover te beletten. En een geheel groot land zal zich zoo afzonderen, — als een slagboom dwars in den algemeenen handel liggen? Is de aarde door haren Schepper niet voor het gansche menschdom bestemd?

Maar regt of geen regt — dit verbod is bij het toenemend wereldverkeer op den duur niet vol te houden. De Japanners, het beschaafde van alle Aziatische volken, moeten trachten, de aanraking met de Europeesche volken te kunnen dulden, of wanneer zij dit niet kunnen, dan is het ten minste geen schade voor de menschheid, als de stilstaande beschaving van het Oosten voor eene hoogere vooruitstrevende plaats maakt.

De Japanners bezitten voor 't overige kracht van wederstand (1). Zij hebben den rotsigen bodem hunner eilanden met zulk eene vlijt bebouwd, dat hij wel dertig millioen menschen zou onderhouden. De Japanners munten boven de verwijfde en

(1) Deze geheele schildering is zeer juist. Men kan een volk als de Japanners, niet met barbaarsche, onbeschaafde wilden of ongelukkige verdwaasden gelijk stellen. Er is natuurlijk niet die beschaving, welke men in het Westen heeft, het is eene Oostersche beschaving, maar vol liefde voor kennis, vol eergevoel en ridderlijken aard. Men zou verkeerd handelen den Japanner te beschouwen als een verwijfden Chinees, of als een woesten menscheneter van de vroegere tijden der *Zuidzee-eilanden* of nog als de *Dayakkers*, de gevreesde koppensnellers. Is de Japanner verslaafd aan den opium, gelijk de Chinees, welk heulsap zulk een zedebedervenden invloed heeft? Ik vernam van Japanscho grooten klagten over den verboden invoer van opium in *China*, die vrij wel overeenkwamen met die door den *Times*, in het heetst van den Chineschen oorlog, aangeheven; en waarop ik weinig of niets kon antwoorden. Het *Keulse Dagblad* noemt de Japanners niet ten onrechte „het beschaafde van de Aziatische volken;” eigendommelijk is hunne beschaving, zelfstandig hunne staatsinrigting, en die laten zich niet zoo spoedig verwrikken. Het blijft altoos de vraag, of de ware beschaving winnen zou, met die te verwrikken, als men kon; en of het voor ons menschen, hier vooral, waar het aloude zeden, gebruiken en instellingen geldt, niet beter is den weg te volgen, door de Voorzienigheid in al hare verhevene werken getoond, dat is: bijna onmerkbaar vooruit te gaan. Dat is veel raadzamer dan geweldoefening, vreesselijke bloedstromen, en in vlam opgaande steden, die de beschaving al zeer slecht „inleiden.” (Zie pag. 89 hiërvoren.)

doortrapte Chinezen, met wie zij veel overeenkomst hebben, door moed en dapperheid, en niet minder door eerlijkheid, uit. Zij spreken hunne gebeden voor eenen spiegel uit, als het zinnebeeld der opregtheid. Ook in kunsten en wetenschappen staan zij boven de Chinezen; zij hebben hunne hoogeschole, drukkerijen enz. Inzonderheid zijn zij goede wiskunstenaars en ook zeer in de oorlogskunst geoefend. Zij onderhouden een leger van een halfmiljoen soldaten, en hunne kusten zijn met talloze kanonnen bezet. Daarenboven zijn deze kusten reeds door de natuur moeilijk toegankelijk, en de Europesche reiziger, die het laatst uit *Japan* terugkeerde, onze landsman en vriend, Dr. *Mohnike*, uit *Straalsond*, is van meening, dat de aanval tegen dat land weinig kans van slagen heeft. Het kan derhalve gebeuren, dat de 2000 man, die de Amerikanen thans inschepen, zich met eene hydrographische opneming zullen moeten vergenoegen. Wij zullen zien.

Japan is overigens niet het eenige punt, waarheen de Europeanen in het immer meer en meer beperkende landen-gebied, dat zich nog aan hunne heerschappij onttrokken heeft, pogen voort te dringen. *Rusland* heeft zich in den jongsten tijd van het *Aral-meer* meester gemaakt, en de stoomschepen, waarvan de machines met moeite door de steppen worden gesleept, varen thans reeds den *Oxys* en den *Yazartes* op. Russische reizigers worden in 't geheele gebied van *Middel-Azië* uitgezonden; zij zijn de voorloopers der Kozakken, die eenmaal naar den *Indus* zullen opbreken. De Engelschen rusten zich evenzeer tegen de Birmannen toe. Ook hier moeten de stoomschepen het voornaamste verrigten. Sedert 1826 hebben de Engelschen in *Achter-Indië* vier landschappen bezet, en thans hebben zij slechts te willen, en zij veroveren het gansche rijk der Birmannen, want deze zijn het lafste aller volken. Maar de Britten houden het er voor, dat hun Indisch rijk reeds al te groot is. Ook in *Afrika* voeren zij oorlogen, die hun luttel welkom zijn. Zij blokkeren de West-kust, om den slavenhandel te verhinderen, en schermutselen met de Negerkoningen, die te zeer naar brandewijn dorsten, om van den afschuwelijken handel en de vloekwaarde menschenjagt af te zien. De oorlog met de Kaffers aan de *Kaap* duurt nog immer voort en heeft nog onlangs, door het verongelukken van het

doortrapte Chinezen, met wie zij veel overeenkomst hebben, door moed en dapperheid, en niet minder door eerlijkheid, uit. Zij spreken hunne gebeden voor eenen spiegel uit, als het zinnebeeld der oprechtheid. Ook in kunsten en wetenschappen staan zij boven de Chinezen; zij hebben hunne hoogeschole, drukkerijen enz. Inzonderheid zijn zij goede wiskunstenaars en ook zeer in de oorlogskunst geoefend. Zij onderhouden een leger van een halfmillioen soldaten, en hunne kusten zijn met tallooze kanonnen bezet. Daarenboven zijn deze kusten reeds door de natuur moeilijk toegankelijk, en de Europeesche reiziger, die het laatst uit *Japan* terugkeerde, onze landsman en vriend, Dr. *Mohnike*, uit *Straalsend*, is van meening, dat de aanval tegen dat land weinig kans van slagen heeft. Het kan derhalve gebeuren, dat de 2000 man, die de Amerikanen thans inschepen, zich met eene hydrographische opneming zullen moeten vergenoegen. Wij zullen zien.

Japan is overigens niet het eenige punt, waarheen de Europeanen in het immer meer en meer beperkende landen-gebied, dat zich nog aan hunne heerschappij onttrokken heeft, pogen voort te dringen. *Rusland* heeft zich in den jongsten tijd van het *Aral-meer* meester gemaakt, en de stoomschepen, waarvan de machines met moeite door de steppen worden gesleept, varen thans reeds den *Oxys* en den *Yaxartes* op. Russische reizigers worden in 't geheele gebied van *Middel-Azië* uitgezonden; zij zijn de voorloopers der Kozakken, die eenmaal naar den *Indus* zullen opbreken. De Engelschen rusten zich evenzeer tegen de Birmannen toe. Ook hier moeten de stoomschepen het voornaamste verrigten. Sedert 1826 hebben de Engelschen in *Achter-Indië* vier landenschappen bezet, en thans hebben zij slechts te willen, en zij veroveren het gansche rijk der Birmannen, want deze zijn het lafste aller volken. Maar de Britten houden het er voor, dat hun Indisch rijk reeds al te groot is. Ook in *Afrika* voeren zij oorlogen, die hun luttel welkom zijn. Zij blokkeren de West-kust, om den slavenhandel te verhinderen, en schermutselen met de Negerkoningen, die te zeer naar brandewijn dorsten, om van den afschuwelijken handel en de vloekwaarde menschenjagt af te zien. De oorlog met de Kaffers aan de *Kaap* duurt nog immer voort en heeft nog onlangs, door het verongelukken van het

stoomschip *Birkenhead*, een betreurenswaardig verlies van menschenlevens veroorzaakt. De vrouwen en kinderen en een klein gedeelte der manschap werden gered, en toen lieten zich de overigen, over de vierhonderd man, rustig en gehoorzaam ten dood *commanderen*. Vooral de soldaten muntten hier uit; maar één officier, een arts, redde zich met de boot, en wordt thans in *Engeland* door de openbare meening zoo gegispt en veroordeeld, als die Spartaan, die alléén uit den slag terugkeerde. Het is niet slechts door de meerderheid des geestes, waardoor de volken van den Germaanschen stam de aardbol aan zich onderwerpen!"

(Vertoog in den Times van den 26 Maart 1852.)

Het rijk van *Japan* is langen tijd een verzegeld boek voor de verschillende volken der beschaafde wereld geweest. De regeerders van dat rijk en bevolkt land hebben gedurende een geruim tijdvak grondregelen van zoo volstrekte uitsluiting gevolgd, dat zelfs het hof van *Pekin* er bij moest ten achter staan. Er is maar een Europeesch volk — de Nederlanders — met wie zij er in toegestemd hebben, de meest beperkte gemeenschap te onderhouden; die gemeenschap toch bepaalt zich tot de toelating van twee schepen, die jaarlijks van *Batavia* in de haven van *Nagasaki* komen. De waarde van beide ladingen moet, naar men zegt, omstreeks 300,000 dollars belooopen. Wij hebben eene lijst van de Nederlandsche consignatiën en retourbevrachtingen voor één jaar voor ons liggen. Het blijkt ons daaruit, dat de invoeren in *Japan* bestaan uit suiker, tin, katoen, garen, zwarte peper, kruidnagelen, id. zaadnagelen, lood, sapanhout, chitsen, lakens, wollens, kamelotten en eenige minder beteekenende artikelen van denzelfden aard. (1) — De retourelading bestond hoofdzakelijk uit

(1) Hierop zij aangemerkt dat maar één Hollandsch schip thans in *Japan* jaarlijks wordt toegelaten.

Onze invoer aldaar bestaat, wat den compagnie-handel betreft, tegenwoordig uit:

Nederlandsch fabrikaat: lakens en casimieren, greinen, merino's

koper en kamfer. Weleer werd uit *Japan* ook uitgevoerd hout, tarwe, rijst, katoen, zijde, ambergrijs enz. — De strenge staatkunde van uitsluiting heeft zich niet bij de volken van de westelijke wereld bepaald. Alle oostelijke volken, met uitzondering alleen van de Chinezen, zijn in het Japansche keizerrijk in den ban gedaan. Tien Chinesche jonken worden jaarlijks in de haven van *Nagasaki* toegelaten, als om naast de twee Nederlandsche schepen van *Batavia* te prijken. Maar die zeer kleine uitzonderingen daargelaten, kan men, voor wat het overige der wereld aangaat, wel zeggen, dat het gebied van *Japan* zoo goed als niet bestaat. Het is een belangrijk vraagstuk, te bepalen in hoeverre eenige stam of eenige tak van menschelijke wezens gerekend kan worden het regt te bezitten het overige van het menschedom uit te sluiten van alle deelneming in de voordeelen, die uit een uitgebreid en schoon gewest kunnen ontleend worden. Dat het overvloeit van voortbrengselen uit het delfstoffen- en plantenrijk, en dat het verwonderlijk wel gelegen is tot het voeren van handelsgemeenschap ten behoeve van de inboorlingen en ten voordeele van het overige gedeelte des menschedoms, moge op het eigenaardige van het vraagstuk (volkenregtelijk) al geen invloed uitoefenen, het versterkt altoos ons verlangen, dat het tot eene oplossing gerake. Is dit regt van uitsluiting op rede of op geweld gegrond? Indien het op rede steunt, dan zouden wij wel nieuwsgierig zijn de gronden te kennen, waarop men het doet rusten. Indien het regt van uitsluiting louter en alleen een regt van

gedrukte trijpen, piké, perpetuum, laken rassen, kroon rassen, tafachelassen, Ned. Chitsen (veelkl.), Bengaalsche id., Patria id., roode kamoos.

Verder olifantstanden, kruidnagelen, peper, tin, lood in blokken, sapanhout, suiker, kamferboros, latlood, caliatoerhout, kwikzilver, notenmuskat, star-anjls, gensing enz.

In 1848 bedroeg de uitvoer der koopmanschappen van *Java* naar *Japan* in guldens 167,079 of 0,32 van het geheele bedrag van den uitvoer van daar; in 1849 312,489 of 0,52 van den geheel uitvoer. De uitvoer van specie naar *Japan* was onbeteekenend.

In 1848 bedroeg de waarde van den invoer van *Japan* op *Java*, in guldens, 522,440, in 1849 487,791, waarvan voor gouvernements-rekening in 1848 398,354, in 1849 394,508. — Zie de *Handelsstaten* over die jaren, op last der regering gedrukt.

geweld is, welnu, dat zij, die zulk een beginsel inroepen, ten allen tijde gereed zijn het te verdedigen. Zij mogen wel verzekerd zijn, dat, te een of te ander tijde, hunne aanspraken op de proef zullen worden gesteld. In elk geval kunnen zij op weinig deelneming rekenen. Zij hebben zich door hunne eigene handelingen buiten de grenzen gesloten, waarin de groote verbroedering der volken heerscht. (1) Zij hebben alle hulp aan anderen geweigerd; hoe kunnen zij die voor zich-zelve inroepen?

De Tartaarsche dynastie heeft langen tijd gepoogd, de wereld van elke andere dan eene zeer vernederende gemeenschap met *China* uit te sluiten. Die aanmatiging is voor altijd door Brittanje's magt vernietigd. Nu het schijnt dat het einde is genaderd van de uitsluiting der beschaving uit *Japan*, zoo zijn wij, hoe schoon die taak ook moge wezen, de uitvoerders daarvan niet. De onderneming zal door de Vereenigde Staten van *Noord-Amerika* geschieden. Grijpt zij plaats in eenen geest van menschelijkheid en gezonde staatkunde, zonder noodeloos bloedvergieten, en diep overtuigd dat alleen de regeringsbeambten en geenszins de groote menigte des volks mistasten, dan zal de commodore *Perry* de deelneming van alle Europeesche volken ondervinden. Dat onze vrienden aan gene zijde van den Atlantischen Oceaan in vollen ernst handelen, zal uit de berigten blijken, welke wij in een ander gedeelte van ons blad mededeelen. De uitrusting geschiedt door de regering te *Washington*, en een der uitstekendste Amerikaansche zee-officieren is tot bevelhebber daarover aangesteld. Het smaldeel zal bestaan uit het stoomfregat *Susquehannah*, dat nu in de oostelijke wateren kruist, en uit de stoomfregatten

(1) Ik treed in geene beoordeeling van het stelsel van uitsluiting; maar wil toch gewezen hebben op hetgeen het *Keulse Dagblad* (zie hiervoren) zegt, dat het in den oorsprong aan de Europeanen zelve te wijten is geweest. Immers aanvankelijk ondervonden zij in *Japan* het meest gunstig en gastvrij onthaal: men liet den Portugezen zelfs het prediken van eene andere dan de lands-godsdiens in volle mate toe; doch het was ten gevolge der bemoeijingen van deze in de inwendige staathuishouding, dat de Japanners tot de maatregelen van uitsluiting zijn gekomen, waarover men zich beklagt. Men zij regtvaardig en billijk, en verliese dit niet uit het oog. Met hoe veel grond ook zouden Japanners op velerlei uitsluiting, in verschillende zin, in Europeesche Staten zelve kunnen wijzen. Zie, o. a., ook *Meylan, Japan*, in 1833 te *Amsterdam* uitgegeven door Mr. *J. H. Tobias*, blz. 80 en 81.

Mississippi en *Princetown*, een fregat, eene oorlogsloop en een transportvaartuig. Men berigt dat alle krachten te *Nieuw-York* worden ingespannen, om de uitrusting spoedig gereed te krijgen; en het zou ons niet verwonderen, dat commodore *Perry* nu reeds met zijne schepen naar de Japansche wateren is vertrokken. De magt die te werk wordt gesteld, is volkomen genoegzaam om het doel te bereiken. De officieren, aan wie het bevel is opgedragen, kunnen, met de hun ter beschikking gestelde krijgsmannen, er luttel zwaarigheid in vinden, hunne voorwaarden te *Nagasaki* zoowel als te *Jedo* voor te schrijven. Eene uitrusting tegen *Japan* is eene veel eenvoudiger zaak dan onze eigene krijgsvirrigtingen in *China* waren. Wij zijn niet genoeg met de innerlijke staatkunde des lands bekend, om te weten, of de keizer van *Japan*, bij tegenspoed, al dan niet veel van zijne eigene onderdanen te vreezen heeft, zoo als zijn „Hemelsche neef” te *Pekin*. Zonder twijfel zijn de Japanners een veel krijgshaftiger volk dan de Chinezen; maar het is niet waarschijnlijk, dat zij eenigen afdoenden tegenstand tegen de houwitsers en de raketten van de Noord-Amerikaansche schepen zullen kunnen bieden.

Bovenal kunnen de krijgsvirrigtingen hier hoofdzakelijk geleid worden, zonder dat men de zeekust hebbe te verlaten. De wateren van *Nagasaki* zijn zorgvuldig opgenomen. De walvischvaarders der Vereenigde Staten zijn bijzonder bekend met de scheepvaart langs het oosterstrand van *Japan*, en zóó door de straat van *Sugar*, welke *Nipon* van *Jeso* afscheidt. Wat overigens nog meer van dezen aard noodig mogt wezen, is ligtelijk door de gewapende booten der uitrusting te volvoeren.

Van *Japan* weten wij weinig of niets. (1) Onze onkunde is in sommige opzigten aan onze eigene achteloosheid te wijten. Het laatste Engelsche schip, dat *Nagasaki* bezocht heeft, was de *Samarang*, bij welke gelegenheid, indien de getuigenis van den midshipman *Marryat* mag vertrouwd worden, de Japanners ter-

(1) Aan wien is dit te wijten? Ontbreken de hulpbronnen van vroeger en later tijd, in zoo vele talen, deswege? De heer *de Jancigny*, de jongste Fransche schrijver over *Japan*, klaagt over eene tegenovergestelde moeilijkheid: de overkropping van berichten! «Les matériaux du travail que nous avions entrepris dans ce but sont immenses.» *Japan*, pag. 3.

stond een aantal forten van chitsen en gekleurde katoenen stoffen, in oud-Chineschen stijl, opwierpen. (1) Ruim veertig jaren zijn verstreken sinds een Engelsch oorlogschip — *de Phaeton* — in die haven is verschenen. (2) Er was een tijd, toen de Engelschen hunne betrekkingen met *Japan* op eenen goeden voet hadden kunnen brengen. In het jaar 1616 had de keizer van *Japan* aan ons volk de voorregten van den handel, met verlof tot oprigting van eene factorij, toegekend. Zeven jaren later, in 1623, gaf de Oost-Indische Compagnie dit kantoor op, omdat de Japansche handel ten slotte niet die voordeelen had afgeworpen, welke zij verwacht had. In 1672 beproefde de compagnie hare betrekkingen met *Japan* te hernieuwen, doch vergeefs. Onze koning had eene Portugesche prinses gehuwd, en de Japanners droegen den Portugezen destijds dezelfde gevoelens van haat toe, als de Spanjaarden den Franschen, tijdens den onafhankelijkheids-krijg. Tot het einde der achttiende eeuw bleef het vraagstuk rusten; toen echter werd door de Oost-Indische Compagnie eene commissie benoemd, ten einde het al of niet doeltreffende der heropening van dezen handel te onderzoeken. Zal men het gelooven, dat er een half dozijn Engelschen, kennis van zaken hebbende, gevonden werden, die een verslag uitbragten, waarin die vraag ontkennend werd beantwoord, vooral omdat de bevrachtingen met Japansch koper het product van onze eigene mijnen zou kunnen schaden; alsof koper het eenige artikel ware, dat uit *Japan* zou kunnen verkregen worden? In zekere mate hebben wij het dan aan

(1) Dit is eene ongerijmdheid; forten van chitsen en gekleurde katoenen! Ook hier-voren (pag. 49) is daarvan reeds sprake. Wat is daarvan? Voor de forten en wachten worden zogenaamde schanskleeden geplaatst, met de kleuren of wapens van den bevelvoerende landsheer, of wel van den keizer, of de gouverneurs der keizerlijke plaatsen. — Men verbreide toch zulke dwaasheden niet, als om de Japanners belagchelijk te maken of ze als een barbaarsch volk voor te stellen. Wat zoude men van de rondvoering van banieren en schilden in *Engeland* of elders in *Europa*, bij feestelijke gelegenheden, zeggen, als men daaraan niet de natuurlijke verklaring gaf. Niets anders geldt het met der daad hier.

(2) Van die verschijning mag gezwezen worden, als men *Meylan's Geschiedkundig Overzicht van den handel der Europeanen op Japan*, blz. 44, raadpleegt.

onze eigene onverschilligheid en werkeloosheid te wijten, dat Japan's stranden zoo lang voor ons zijn gesloten gebleven; doch, bedriegen we ons niet, dan zijn de beambten der Nederlandsche factorij te *Nagasaki* nog meer te laken geweest. (1) Het is de bij overlevering gevolgde staatkunde van dat volk in de Oostersche wateren geweest, in elk geval en door alle middelen, alleenhandel te drijven. (2) De handel der Nederlanders was, op één tijdstip, van ontzagelijke waarde, doch hij is door hun eigen wanbestuur en onbescheidenheid tot zijne tegenwoordige geringe beteekenis vervallen. Er was een tijdstip in de geschiedenis van hunnen handel met *Japan*, waarin zij de edele metalen van die eilanden op ongeloofelijke wijze afvoerden. Dit wekte de bezorgdheid van 't Hof op, evenzeer als de ruil van zilver, en niet dan zilver, tegen opium, laatstelijk de zaken in *China* tot eene crisis bracht. Op de waarde van het geld werd in al de handelingen tusschen de Nederlanders en de Japanners gewerkt; en wel in zulk eene mate, dat *Imhoff* schrijft, „dat deze handel „gevoerd werd als door lieden, die in het donker tasten, wetende „noch den koop- noch den verkoopprijs.” Dezelfde schrijver verhaalt ons, dat zijne landslieden bij herhaling geweigerd hebben verscheiden belangrijke handelsartikelen te ontvangen, welke van tijd tot tijd door de Japanners werden aangeboden. Het gedrag van de Compagnie's dienaren op *Japan* schijnt, als

(1) Dit is zeker thans een geheel ongegrond verwijt; want men kan toch niet af, ook hier te verwijzen naar de krachtige, en voor den eigen hoewel dan geringen handel gewaagde poging door de Nederlandsche regering reeds acht jaren geleden aangewend, om den handel op *Japan* voor alle landen te doen openstellen (zie hiervoren blz. 34 en 76). De brief van *Z. M. Willem II*, in 1844, aan den keizer van *Japan*, bewijst, hoe zeer *Nederland* er op uit is geweest hier te bemiddelen, door den eenig wenschelijken weg, dien van kalme overtuiging, die de handelsbelangen, de beschaving en het Christendom waarlijk medebrengen. Nooit anders dan vredelievend, hoewel dan vast, moet, onzes bednkens, hier gehandeld worden.

(2) Onde beschuldiging, op nieuw opgerakeld.

Het is nogtans zonderling, dat met al dien alleenhandel, *Groot-Brittanje* een aanzienlijk deel in den handel op onze overzeesche bezittingen behouden heeft; terwijl *Nederland's* handelaren op de Britsche geene geregelde vaart hebben. Zie o. a. den *Moniteur des Indes*, vol. II en III.

gewoonlijk in zulke gevallen, schandelijk te zijn geweest. De Nederlanders, in plaats van eenen waardigen, maar vasten tegenstand tegen alle aanmatigheden en beleedigingen der Japanners te hebben geboden, gaven in elk geval toe. „Geld, en „sla mij dan, zoo ge wilt,” (1) schijnt hunne leuze te zijn geweest; en dat zijn waarlijk geene zeer gunstige voorbeelden voor het welslagen der staatkundige betrekkingen tusschen Europeesche en Aziatische volken. (2)

(1) *De Jancigny* meent ook, dat de Nederlanders te veel toegaven, doch wat voegt hij er bij (*Japon*, pag. 33):

„Waarlijk de Nederlanders zijn niet het eenige volk, dat, in menige omstandigheid, zijn handelsbelang derwijze heeft voorop gesteld! — En zonder nog voorbeelden van vorige eeuwen of ten ondergegane volken in te roepen, hebben wij de Engelschen, dat fiere en magtige volk, niet jaren lang tot zeer schroomvallige en onderdanige vertoogen zich zien bepalen tegen de beleedigingen en vernederingen van allerlei aard, welke zij van het Chinesche gepeupel, al of niet met titels prijkende, te *Canton* moesten ondervinden? — Ondervond de scheepskapitein *Elliot* niet in Februarij 1835 de zwaarste beleedigingen; hij, overbrenger van een bilijk, maar allereerbiedigst vertoog aan de Chinesche overheid, werd gekneveld, ten bodem geworpen, en het duurde tot het einde van 1839, eer de Engelsche regering inzag dat het noodzakelijk was de wapenen te grijpen om het herstel te vragen van het verledene en waarborgen voor de toekomst.

„Men leze de briefwisseling der Engelsche agenten in *China* met het ministerie, op bevel van het parlement gedrukt, en men oordeele!”

(2) Ik kan noch wil alle beambten, die twee en eene halve eeuw in *Japan* zijn geweest, verdedigen, evenmin als de schrijver van dit vertoog alle Engelsche compagnie's dienaren gedurende dien tijd zal voorspreken; doch naar hetgeen ik gezien heb, is de Nederlandsche regering er steeds op uit geweest, mannen van beproefde regtschapenheid en beginselen naar dezen post af te vaardigen. Hoffelijkheid en regtvaardigheid waren de eigenschappen die de mij bekende opperhoofden kenschetsten, en die door de Japansche overheden, blijkens verleende getuigschriften, hoog gewaardeerd worden. Men zij ook hier bilijk, en denke eens, bij alle toelating van vreemdelingen in Europeesche staten, aan wat moeilijkheden zij voor hen of hunne goederen nog steeds bloot staan, aan wat lastig onderzoek voor de tollers enz.; aan hoeveel onzekerheid het al of niet vergunnen van gastvrijheid aan vreemdelingen is blootgesteld. Door vredelievend gedrag, beleid en beleefden eerbied voor het gezag des

Genoeg is gezegd, om te doen zien, dat de algemeene dunk in Engeland in 't voordeel zal zijn van de onderneming, die thans uit *Nieuw-York* zal afzeilen. Nogtans dient niet vergeten te worden, dat zoowel menschelijkheid al staatkunde beide gematigdheid in de zage aanbevelen. Wijzer grondregelen dan voorheen beginnen thans onder beschaafde volken te heerschen; louter aanwinst van grondgebied weet men dat maar magere voordeelen oplevert. Indien de Amerikanen slechts eene vrije handelsgemeenschap met de Aziatische volken kunnen aanknoopen, dan beschouwe men veroveringen van landgebied als louter lastposten. Noode twijfelen wij er aan, of de onderneming der Noord-Amerikanen tegen *Japan* zal onze jongste krijgsverrigtingen in *China* op zijde streven. Moge commodore *Perry* en zijne onderhebbende magt gelijke zage behalen en die tot een even goed oogmerk doen strekken."

Een *Duitsch blad*, bijgebracht in de *Amsterdamsche Courant*, van den 7 Mei jl., slaat een geheel anderen toon aan.

Na eerst gesproken te hebben over de vroegere Japansche geschiedenis, die meldt, hoe eens *Japan* openstond voor de Europeanen — hoe er onder deze waren, die den regeringsvorm aldaar wilden omver werpen en hoe toen de Japanners, om hunne zelfstandigheid te bewaren, alleen den Nederlanders en Chinezen een zeer beperkt handelsverkeer gunden, spreekt dat blad aldus:

„*Japan* is een soevereine staat, die geene andere natie ooit overlast aandeed. Hij wil echter meester blijven in zijn eigen huis. Wie mag dat regt betwisten? Komt er een vreemd schip, dan wordt het onmiddellijk door een driedubbelen kring van booten omringd, verkrijgt op de beleefdste wijze de levensmiddelen, die het noodig mogt hebben, maar durft, onder welk voorwendsel ook, geen manschappen aan wal zetten.

Zóó leden alle pogingen der Engelschen en Noord-Ameri-

lands, maar vooral door strikte onthouding van inmenging in staats- of godsdienstzaken hebben de Nederlanders hunne stelling op *Japan* kunnen behouden, en de ondervinding zon nog moeten aantoonen of afwijking van dat stelsel betere vruchten zou opleveren.

kanen schipbreuk, om, zoo als de kunstterm, door den opiumkrijg uitgevonden, luidt: *Japan* „te openen."

Japan is niet onbekend met de wereldgebeurtenissen. De natie weet, wat eene Europeesche verovering van vreemde werelddelen beduidt. De voorbeelden daarvan heeft zij naast de deur. Eene eeuw geleden was *Calcutta* nog een dorp en sedert dien tijd hebben de Engelschen bijna gansch Indië onderworpen. Alle vorsten van dat land, die met hen in aanraking kwamen, zijn van hunne bezittingen beroofd. Wat voor twee honderd jaren een Spaansch zeeman tot een Japansch edelman zeide, „dat de dynastie daar te lande voor eene Christen-regering behoorde plaats te maken" houdt de Japansche regering nog voor het doel van *Engeland* en *Noord-Amerika*, en zij begrijpt, dat de handelsgemeenschap tot zulk eene omverwerping moet leiden.

Men keere echter de zaak eens om, en late den regel: „wat voor den eene regt heet, is voor den anderen billijk" gelden. Gesteld, er verschenen Chinezen in het Kanaal en trachtten vergiftige voorwerpen, wier invoer door het Engelsch parlement uitdrukkelijk verboden was, aan wal te brengen en te verspreiden. Meer nog! Aan boord der smokkelhandel-vloot bevonden zich zendelingen, die, met de verboden goederen, ook geschriften wilden insluiken, wier inhoud streed tegen de godsdienst en de wetten des lands. *Engeland* verzet zich daartegen, maar de Chinezen hebben „goede houwitsers en raketten," die boodschappers der moderne beschaving, en bombarderen daarmede *Bristol*, *Liverpool*, *Portsmouth* in naam der humaniteit en van 't ingesmokkelde vergif, schieten nog andere steden in brand, en stellen zich eindelijk, na ook *Londen* bedreigd te hebben, tevreden met den afstand van het eiland *Wight* en eenige millioenen ponden sterling voor oorlogkosten, met dien verstande echter, dat *Engelands* koningin, hoewel gedwongen, eerst verlof gaf, dat het Chinesche vergif, tegen een inkomend regt, den lande mogt worden ingevoerd.

Zoo is toch de geschiedenis van den opium-oorlog, want onedel en nietswaardig is de bewering, dat zulk een onzedelijke krijg bevorderlijk is geweest aan de uitbreiding van het Christendom. Het Christendom behoeft zulke middelen niet, en een

zendeling, die met een smokkelschuit van boord gaat, in de duisternis aan wal stapt, en opium en bijbels gelijkelijk verspreidt, is de ware bringer van de blijde en goede Boodschap niet.

En de Amerikanen?

De Chinesche lauweren, waarmede de Engelschen zich versierden, schitterden hun in de oogen. Van *San Francisco* naar *Canton* zullen drie stoomvaart-liniën worden geopend; eene naar *Ponoloeloe* is reeds bezet. Het doel is „*Japan* te openen.” Wel zijn Amerikaansche schepen in Japansche havens hoffelijk ontvangen, maar de schepelingen mogten niet aan wal komen. Dat verbieden de wetten van dien soevereinen staat. De supercargo's mogten er geen handel drijven en dat geldt te *Washington* voor eene beleediging! De met sterren bezaaide vlag moet zich ergens glorieus ontplooijen. *Japan* had men sedert lang op het oog. In 1846 vroeg men aldaar vrij handelsverkeer, doch ontving eene weigering. Nu zal men den Japanners het Europeesche volkenrecht doen begrijpen, hun rede leeren verstaan, door middel van *Paixhan's*-kanonnen, en tevens voldoening eischen voor mishandelingen, aan Amerikaansche matrozen in *Japan* aangedaan!

Een jubelkreet zal er over de ruimte der wateren opgaan, als de eerste Japansche stad in brand wordt geschoten, — een kreet, welke vooral op den *Teems* zal weergalmen, immers dan is *Japan* geopend en kan dat rijk katoen enz. enz., koopen en het heeft ruilings-middelen genoeg. Dat alles gaat in naam der beschaving en tevens tot spotprijs! De eerste kosten betaalt nu broeder *Jonathan*. Maar, als de onderneming eens mislukte! — De *New-York-Herald* zegt, dat de schade dan nog niet groot en het voordeel der expeditie wel genoeg zal zijn, om tegen die schade op te wegen.

Men versta ons echter wel. Het Christendom is eene wereld-godsdienst; zijne geboden en eenvoudige waarheden zijn voor alle volkeren en voor alle beschavings-toestanden geschikt. Als men echter slechts den toelag heeft, om op gewelddadige wijze geld te winnen, dan late men het Christendom buiten het spel. „De Christelijke godsdienst mag geen leus zijn bij roof.”

Wat *Fransche* organen betreft, leest men o. a. in de *Revue des Deux Mondes*, van 15 April 1852, de volgende regelen over dit onderwerp, uit de sierlijke pen gevloeid van den heer *Ch. de Mazade*:

„Nogtans streven, ondanks die tot niets leidende raadplegingen en ruwe botsingen, de Vereenigde Staten toch steeds vooruit. Eene zaak van het hoogste belang is op het punt haar beslag te krijgen: wij bedoelen de onderneming naar *Japan*, die in gereedheid wordt gebragt. De commodore *Perry* is officieel belast eene hydrographische opneming te doen van de kusten van *Japan* en den *Indischen Archipel*; maar, met der daad, wordt hij gezonden om de eerste bres te openen en de eerste pogingen ter verovering aan te wenden. De Japanners hebben eenige Amerikaansche matrozen mishandeld; de Japansche regering zal voldoening hebben te geven op de vorderingen van de Amerikaansche regering, of zij zal, men verkondigt het luide, behandeld worden zoo als zij verdient. De bevelhebber van de Amerikaansche expeditie zal de Japansche regering nopen, in bondgenootschap met die van *Washington* te treden en eenige harer havens voor den handel der Unie te openen, en indien de Japansche regering weêrstand biedt, zal men haar dwingen en de kracht van het kanon zal die havens doen openen. Zòd zullen waarschijnlijk de zaken loopen, en de Amerikanen trachten dan ook in geenen deele hunne bedoelingen in dit opzigt te verbergen. Zoo zal dus, na *China*, ook *Japan* zijne oude muren zien vallen, welke het had opgeworpen tegen dat menschenras vol geestkracht, dat op de aarde is verschenen, om de laatste sporen te vernietigen van aloude, vervallen en noodeloos geworden toestanden van beschaving en daarmee al wat er nog in de wereld is overgebleven van fetische afgoderij en bijgeloof. *Engeland* en de Vereenigde Staten zullen elkaër in het verre Oosten ontmoeten. Zullen zij elkander de hand bieden of bestrijden, hunnen wedijver volhouden, of, zoo als alles schijnt aan te duiden, elkanders magt doen zamensmelten, en niet meer dan één volk uitmaken, in plaats van twee volken, die toch uit één zelfden stam zijn voortgesproten?”

Het *Journal des Débats* (Mei 1852) behelsde mede een ver-
toog over de Amerikaansche expeditie naar *Japan*, dat aldus
aanving:

„In onze dagen hebben de kinderen zelfs verscheidene om-
wentelingen gezien. Zij zullen er nog wel andere beleven, want de
menschheid staat niet stil, en zelfs de natuur is wars van leegte, de
geest kent geen stilstand. Terwijl het oude *Europa* zijne afge-
matte wiken inslaat, en zich voortdommelende schijnt te bewe-
gen, opent de onverstoorbare wet van den vooruitgang zich andere
wegen, en de geest van Hem, die over de wateren ging, brengt
over de zeeën een gewrocht tot stand van uitzetten en verbreiden,
dat niet dan met de tijden zal ophouden. „Gij gaat ter regter- ik
ter linkerzijde, zegt het spreekwoord; als wij dan de wereld
rondgaan, zullen wij ten slotte elkander ontmoeten.” Wel
nu, die woorden zullen vervuld worden, en wel in onze dagen,
door de zonen van dien avontuurlijken, onbedwingbaren men-
schenstam die over geheel de wereld verspreid is en waarvan
gezegd is: *Toto diviso orbe Britannos*. De twee groote stroomen,
het Engelsche volk en het Amerikaansche volk, hebben zich, het
eene oost- het andere westwaarts henen bewogen, om elkander
te hervinden en te ontmoeten, nadat zij de wereld doorloopen
hebben. Het oord van die plegtige ontmoeting is dat fabelachtige
gebied, dat het Midden of 't Goddelijk rijk geheeten is, en dat
men met den dichter: „*the womb of the world*, 's werelds gordel”
zou kunnen noemen. Om elkaër de hand te geven, op de rondreize
rond de arde, blijft er maar ééne hinderpaal over; het is het
laatste bolwerk der oude wereld, de groote muur van *China*. Nu,
eerlang, zullen de Engelschen en Amerikanen, van beide zijden
toeschiatende, als de windvlagen, die uit tegenovergestelde
hoeken opkomen, met stoom en salpeter gewapend, die laatste
verschansing tusschen twee vuren plaatsen, en door hunne her-
haalde slagen zal die groote muur welhaast ter neder storten,
zoo als Jericho's muren voor het geweld der bazuinen bezweken.

„Wij schrijven geene fabelen. Ontwifelbaar, het is voorzien,
zullen de Engelschen vroeger of later *China* nemen. Zij zullen
het niet vrijwillig doen, evenmin als zij hun Indisch rijk vrijwillig
bemagtigd hebben, maar de uitbreiding is de, om zoo te zeggen,
gedwongen, onontgaanbare voorwaarde van hunne verovering;

zij mogen niet stilstaan, zichzelf niet zeggen: „tot hertoe
en niet verder.” Al hunne veroveringen in *Azië* zijn veel
meer uit nooddwang dan uit eerezucht geschied. Terzelfder tijd
wordt *Engeland* door elken voortgang der nijverheid op het vaste-
land van *Europa* al meer naar nog niet bekende of bezochte
gewesten heengedreven. De scherpstziende staatkundigen hebben
het reeds gezegd, dat het voortaan zijne toekomst en zijn geluk in
zijne koloniën zou moeten zoeken. *Europa*, dat het, wat de
nijverheid betreft, onder eene soort van voogdij hield, bereikt zijne
meerderjarigheid of zal die bereiken; *Engeland's* handel moet
andere uitwegen openen. Toen de Nederlanders hun gebied door
Lodewijk XIV overheerd zagen, waren ze er een oogenblik op
bedacht, hunnen Staat naar *Batavia* te verleggen, nadat zij de
dijken van hun land doorgebroken, en het aan de zee hergeven zou-
den hebben, waaraan zij het hadden ontvoldigd. De Brit heeft ook
een uitgestrekter, een ontfrebaarder vaderland, dan zijn gebied,
dat *Engeland* heet: het is de Zee! Bedreigd door meedingende
nijverheid, door den wedijver uit den alleenhandel verstooten, zal
de Engelsche nijverheid verhuizen, zoo als men den geheelen
Nederlandschen Staat wilde doen verhuizen: is de Oceaan ook
geen gebied? *Engeland* was dus bestemd om eenmaal de ver-
overing te volbragen, welke het in het verre Oosten begonnen
had; maar andere gebeurtenissen, die aldaar voorbereid
worden of reeds een begin van uitvoering hebben erlangd, zullen
het er spoediger dan men denkt, toe nopen.

„Want, terwijl de Engelschen tegen het aloude *Azië* storm
gaan, 't zij door den weg van de *Middellandsche Zee* en de *Rode Zee*,
't zij rond de *Kaap de Goede Hoop* henen, tijgen ook de
Amerikanen op, om aldaar door de *Stille Zuidzee* te komen. De
Amerikaansche regering zendt een eskader naar *Japan*, en waar-
schijnlijk zullen wij spoedig vernemen, dat zij in die beweging-
loze massa met het grof geschut eene opening geslagen hebben,
even als de Engelschen in *China*. Reeds sedert lang hebben de
onverzadigbare en stoute voorloopers een gragen blik op die van
schatten overvloeiende landen geslagen, welke hun zijn afgesloten;
reeds sedert lang hebben hunne walvischvaarders, die bij hon-
derden die grenzelooze zee doorkruisen, den weg voor hunne
toekomstige veroveringen opgenomen en aangewezen. Doch tot

dus verre zijn zijer ook nog slechts verschenen, om de kusten op te nemen, thans zullen zij er zich als soevereine magten vertoonen!"

Daarna geeft het blad de soort van programma van de onderneming, zoo als de Amerikaansche en Engelsche bladen dit hebben medegedeeld, waarin weder geheel ten onregte het verhaal voorkomt, dat de schipbreukelingen in kooijen het land worden rondgedragen, zoo niet ter dood gebragt!!

Het blad meent, dat *Japan* het beginsel van uitsluiting der „oude wereld" vertegenwoordigt; dat het beginsel van verband en verspreiding, dat „der nieuwe wereld," door *Engeland* en *Amerika* hier worden voorgestaan; dat dit het beginsel van de beschaving en het Christendom is, waartegen *Japan* zich niet kan noch mag verzetten; dat alle volken elkander broederlijk moeten behandelen, elkander hulp verleen, als leden van een zelfde huisgezin. „De uitslag van de worsteling kan niet twijfelachtig zijn," merkt het blad ten slotte op. „Wat de Amerikanen thans doen, is de verwezenlijking van den droom van *Christophorus Columbus*. Men zegt toch, dat *Columbus*, toen hij dien togt ondernam, waarop hij *Amerika* ontdekte, waande dat hij aan de andere zijde van *Azië* zoude thuis komen; hij zocht een anderen weg naar het Oosten, en toen hij 't land ontdekte, geloofde hij, dat hij *Indië* had bereikt. Hij had de nieuwe wereld voor zich. De Christelijke beschaving heeft er zich, in 't voorbijgaan, gevestigd; zij heeft er bezit van genomen en er het kruis geplant. Nu herneemt zij haren eeuwigdurenden togt, en zet den kring harer omwentelingen uit. Van de nieuwe wereld, waar zij nieuwe krachten verzameld heeft, neemt zij hare vlugt om terug te storten op de oude wereld, wier slooping zij zal voltoojen. Welligt zullen er nog vele jaren tot het volbrengen van die taak ter verovering, opslorping en gelijkstelling noodig zijn. *Joseph de Maistre* zeide: „Zeker is geen kruistogt op zich zelf geslaagd; maar alle te gader zijn wel geslaagd en dat willen de menschen niet zien." Zoo zien wij niets beginnen noch voltoojen, omdat wij te onbegrijpelijk klein zijn. Tien, twintig jaren, wat beteekenen die in den onbeschrijfbaeren loop der eeuwen? Maar het zal, in de toekomst, een der dichterlijkste schouwspelen zijn, dat kinderen van één zelfden stam en één zelfden God, elkander te gemoet gaan over vast land en zee, om elkaer te ontmoeten, en zich in eene gelijke omhelzing te ver-

smelten. Zij zijn in aantogt, niets kan hunnen gang weêrhouden. De bres is geopend, en door die bres zal de stroom van het Evangelie doorbreken, waarvan gezegd is, dat het 't aanzien der aarde zoude veranderen."

Zie hier nog een oordeel uit *Amerika* zelf, voorkomende in een

BRIEF UIT NEW-YORK, VAN 24 MAART,

(in den Times, van 8 April 1852.)

„Ik stelde mij in mijnen vroegeren voor, u spoedig over de uitrusting naar *Japan* te spreken. Ik ben nog niet zoo ten volle over deze zaak ingelicht, als ik wel wenschte: toch geloof ik met vertrouwen, dat het volgende door de uitkomst zal bewaarheid worden.

Het is ongetwijfeld waar, dat de commodore *Perry* binnen weinige dagen met twee oorlogschepen van het grootste charter en een paar kleinere naar de kust van *Japan* zal afzeilen, alwaar zich onze vloot, die thans in de Indische zeeën kruist, met hen zal vereenigen: de geheele scheepsmagt zal aldus onder zijn bevel komen.

Ofschoon in 1846, onder commodore *Biddle*, onze zeemagt in den *Indischen Archipel* meer stukken geschut telde, waren de schepen niet zoo talrijk, en er was ook geen stoomschip onder. De tijd is voorbij, dat de kracht van eene vloot van zijne vuurmonden afhangt. Het is bewezen, dat er in vele gevallen meer uitgerigt kan worden met eene enkele stoomboot die een paar zware stukken heeft, dan menigwerf door een groot getal zeilschepen.

Derhalve zal de commodore *Perry* de vermogendste vloot onder zijn bevel krijgen, die wij nog ooit naar de *Oost-Indië* gezonden hebben, en zij is, naar onze schatting, veel aanzienlijker dan tot vredelievende oogmerken noodig zou zijn. Iets anders wordt dan bedoeld, dan „eene eenvoudige hydrographische opneming van de kusten van *Noord-China* en de tallooze rijke eilanden van den *Indischen Archipel*" zoo als de tolken van des heeren *Fillmore's* bewind ons verhalen. Dit is, ongetwijfeld, een van de hoofdbedoelingen, doch niet de voornaamste, noch

geloofd dit dan ook iemand van gezond verstand, die bekend is met de geschiedenis der uitbreiding en verovering van dit land. Het is duidelijk, dat, nadat wij tot de *Stille Zuidzee* zijn doorgelaten en, tot alle praktische oogmerken, bezit hebben genomen van het vasteland, onze avontuurlijke geest een nieuw veld tot verovering, opgewondenheid en geluk zal zoeken. Schrijvers mogen daarover redekavelen zooveel zij willen, het feit kan nu gelezen worden, zoo duidelijk als het over tien jaren zal zijn — dat onze aanvallen en veroveringen op de Aziatische kust thans beginnen. De Vereenigde Staten zullen eerlang hetzelfde bus-poeder-drama spelen, als *Engeland* in 1842 ten opzichte van *China*, en wij zullen het met minder matiging doen. Reeds zijn de *Sandwich-eilanden*, als rijpe vruchten, in onze handen gevallen, andere „kluijjes” in den *Stillen Oceaan*, zijn bereids gereed. En dan zal het de beurt zijn voor *Japan*, welks luistervolle, magtige en volkrijke hoofdstad reeds de oogen van eersucht doet glinsteren, en 't hart van hebzucht doet ontvlammen. Wij hebben, zoo als het woord luidt, „met *Amerika* afgedaan,” en daar er van *Europa* niets te wachten is, zoo is de blik des volks, die sedert eenige jaren op de schitterende gouderts van *Californië* gerust heeft, thans naar de aloude stranden van *Azië* hengekeerd: — daar zal waarschijnlijk het volgende bedrijf van het groot tooneel onzer republiek gespeeld worden.

Eene prangende nieuwsgierigheid wordt nu en dan over deze „expeditie” aan den dag gelegd, en de bladen der tegenpartij laten nu en dan eene wat onzachte aanmerking hooren. Doch er is geen democraat in het land die de beweging niet zou goedkeuren, indien zij van zijne eigene partij ware nitgegaan — geen whig of hij zal die goedkeuren, als zij wél nitvalt.

Daarenboven zijn er geldige redenen genoeg om de expeditie te regtvaardigen, en er had er al vóór lang eene moeten gezonden zijn, om onderzoek te doen naar het bloed, dat zoo meêdooergeloos door de Japanners is vergoten. Meer dan één schip heeft men belet in de havens van *Japan* binnen te komen, als het door de schrikkelijke stormen, die den *Indischen Archipel* beroeren, gedwongen werd daar eene schuilplaats te zoeken; onze zeelieden zijn wreed in de gevangenis geworpen, eenige liggen er nog in den kerker, eenige zijn er op barbaarsche wijze

vermoord. (1) Daarop had al vroeger het oog moeten geslagen worden. Doch de kansen zijn gunstig, zoodat men er voor goed op letten zal. Men zal nu doortasten. De Mexikaansche verovering vereischte drie jaren tijds; de inbezitneming van ons goudland mede drie, nu hebben wij den tijd geheel voor ons, om een nieuw tijdperk in onze geschiedenis te openen.

„En alles wel gezien, is het niet onvermijdelijk, dat iets vroeger of later die dwaze Oostersche volken hun barbaarsch stelsel van uitsluiting moeten opgeven, en in de gelederen der beschaving overgaan? (2) *Engeland* is gedurende langen tijd hiertoe in *Indië* werkzaam geweest, en het heeft een begin daarmee in *China* gemaakt. Laat ons de *Oostzee-eilanden* nemen, groep voor groep naar *Japan* voorttijen, en elkaër in *Shanghai* ontmoeten. De Anglo-Saxers zijn de meesters der wereld; ten zij de Kozakken (de hedendaagsche Hunnen) eenen nieuwen inval doen, en eenen nieuwen tijd van barbaarsheid over de *Middellandsche Zee-kusten* brengen.

Dit is de eerste opvatting der zaak. Ik weet dat ik in de hoofdzak niet dwale. Even zeker ben ik, dat in dit alles eene staatkundige drijfveer kan liggen; en het laat zich gemakkelijk beseffen wat gevolg het hebben moet dat, als de whig-vergadering te zamen komt, er vijftien honderd whig-bladen aan 't werk zijn, om deze onderneming in de schitterendste kleuren voor te stellen, dat zij een beroep doen op eer- en staatzucht, volksfierheid, hebzucht en vaderlandsliefde, en het zooverre brengen, dat vijf en twintig millioen menschen met gespannen verwachting het groote nieuws verbeiden „van de roemvolle zege der Amerikanen ter kuste van *Japan*” enz. Ook valt het nog al te berekenen wat invloed zulk eene mare (waar of valsch) hebben zou, ingeval zij ongeveer tien dagen vóór de verkiezing van den president inliep. De telegraaf (die thans over 20,000 mijlen electrische draden loopt) zou een hoogst gewigtig hulpmiddel

(1) Weder de oude beschuldigingen; — men bepale echter waar en op wien dit gebeurd is; overigens verwijs ik naar mijne vroegere aanmerkingen.

(2) Ik herinner hier wat ik over die zoogenaamde onbeschaafdheid reeds vroeger gezegd heb. (Zie blz. 93 hier-voren.)